

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 37/2022-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **PV Tekovské Nemce s. r. o.**, Mraziarenská 6, Bratislava, IČO 45 320 748, zastúpenej advokátom Mgr. Andrejom Maarom, Dunajská 8, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 18 Cb 256/2017-307 z 9. novembra 2018, rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13 Cob 60/2019 546 z 23. októbra 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Obdo 27/2020 z 27. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základných práv vlastníť majetok a na ochranu pred vyvlastnením alebo núteným obmedzením vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“), napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) a napadnutým uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka požaduje zrušenie napadnutých rozhodnutí okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu. V podaní doručenom 3. decembra 2021 sťažovateľka predložila doložku právoplatnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu na preukázanie dodržania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 18 Cb 256/2017 v procesnom postavení žalobkyne, ktorá sa proti žalovanej [REDAKOVANÉ], domáhala zaplatenia sumy 181 641,04eur s príslušenstvom z titulu splnenia notifikačnej povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. decembra 2018 [ďalej aj „zákon č. 309/2009 Z. z.“ alebo „predmetné zákonné ustanovenie“]. Sťažovateľka je výrobcom elektriny a prevádzkovateľom zariadenia na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, pričom výroba elektriny je podporovaná doplatkom, ktorý bol stanovený zo strany Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“). Žalovaná listom z 8. januára 2015 sťažovateľke oznámila, že ju nezaradila do systému podpory na rok 2015, a to z dôvodu nesplnenia zákonnej notifikačnej povinnosti v zmysle predmetného zákonného ustanovenia, keďže požadované oznámenie bolo doručené až 18. augusta 2014. V zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 309/2009 Z. z. výrobca elektriny s právom na podporu je povinný oznámiť ÚRSO a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c) vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok; pri zariadeniach výrobcu elektriny uvedených do prevádzky po 15. auguste je výrobca elektriny povinný informovať prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o využití práva podľa odseku 1 najneskôr 30 dní pred uvedením zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky. Spornou medzi sporovými stranami bola teda notifikačná povinnosť ustanovená predmetným zákonným ustanovením.

3. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %. Okresný súd vychádzal z názoru, že predmetné slovné spojenie „k 15. augustu“ predstavuje hmotnoprávnu lehotu, pri ktorej platí, že je zachovaná vtedy, ak právna skutočnosť nastane najneskôr v posledný deň hmotnoprávnej lehoty, a to tak, že právny úkon sa dostane do dispozície a sféry poznania adresáta. Podľa okresného súdu si sťažovateľka nesplnila notifikačnú povinnosť, keďže požadované oznámenie bolo doručené až 18. augusta 2014, a preto stratila právo na podporu pre rok 2015.

4. Na odvolanie bol napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správny napadnutým rozsudkom krajského súdu.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré odôvodnila s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nesprávnym právnym posúdením veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, a to či slovné spojenie k 15. augustu v predmetnom zákonnom ustanovení je vyjadrením času, ku ktorému má úkon zodpovedať skutkovému stavu, alebo slovné spojenie stanovuje lehotu. Podľa sťažovateľky predmetné slovné spojenie nestanovuje lehotu, ale rozhodný deň, ku ktorému treba spraviť kvalifikovaný odhad predpokladaného množstva vyrobenej elektriny na nasledujúci rok.

6. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd v podstatnom zdôraznil, že dovolateľom vymedzená otázka už bola dovolacím súdom riešená, a to v uzneseniach č. k. 2 Obdo 18/2018 z 27. augusta 2019 (ďalej len „uznesenie z 27. augusta 2019“), č. k. 3 Obdo 72/2019 z 20. novembra 2019 (ďalej len „uznesenie z 20. novembra 2019“) a č. k. 3 Obdo 116/2019

z 24. júna 2020 (ďalej len „uznesenie z 24. júna 2020“). V konkrétnostiach odkázal na uznesenie najvyššieho súdu z 27. augusta 2019 a závery v ňom prijaté, ktoré sú založené na logickom a gramatickom výklade predmetného zákonného ustanovenia, z ktorých vyplýva, že zákonodarca uložil výrobcovi elektriny dve samostatné a na seba nadväzujúce povinnosti, a to povinnosť oznámiť uplatnenie podpory a súčasne uviesť predpokladané množstvo dodanej elektriny, a to k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok. Ide pritom o kumulatívne povinnosti, pričom nevykonanie niektorej z nich znamená porušenie zákonom uloženou povinnosťou, je preto možné dospieť k záveru o hmotnoprávnom charaktere uvedenej lehoty, ktorá je vyjadrená číselne a na presne stanovený dátum. Svoj záver oprel najvyšší súd v citovanom rozhodnutí aj o nález ústavného súdu č. k. PL. ÚS 50/2015 z 22. marca 2017, ktorý nespochybniteľne vymedzil, že sankčný mechanizmus vyjadrený v § 4 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. má súkromnoprávny charakter, takže spôsobuje právne následky v oblasti hmotného práva, a preto predmetná norma musí mať povahu hmotnoprávnu, rovnako ako aj lehota v nej obsiahnutá. Najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal aj na skutočnosť, že uznesenie z 27. augusta 2019 bolo predmetom ústavného prieskumu v konaní sp. zn. II. ÚS 52/2020, ktorým bola ústavná sťažnosť smerujúca proti citovanému rozhodnutiu odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, keďže ústavný súd nedospel k záveru o ústavnej neudržateľnosti výkladu spornej lehoty.

7. Najvyšší súd obdobne odkázal aj na uznesenia z 20. novembra 2019 a z 24. júna 2020, v ktorých bola upriamená pozornosť na to, že v predmetnom zákonnom ustanovení stanovená lehota má hmotnoprávny charakter, takže povinnosť výrobcu elektriny je zachovaná vtedy, ak právna skutočnosť nastane najneskôr v posledný deň hmotnoprávnej lehoty, t. j. 15. augusta. Najvyšší súd upriamil pozornosť aj na nález č. k. IV. ÚS 491/2018 z 31. januára 2019, v ktorom ústavný súd dospel k záveru, že z ústavného hľadiska je neudržateľný právny záver o procesnoprávnom charaktere predmetnej lehoty z dôvodu nereflektovania súkromnoprávneho charakteru vzťahu medzi výrobcou elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, ktorý bol predmetom príslušného konania.

8. Na podklade uvedených premís preto v sťažovateľkinej veci najvyšší súd dospel k záveru, že ňou nastolená otázka (k tomu pozri bod 5 tohto uznesenia) bola už v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená s tým, že ide o lehotu, a to hmotnoprávnu. Ak by totiž najvyšší súd nepovažoval slovné spojenie „k 15. augustu“ za lehotu, uviedol by to už v odôvodneniach svojich predchádzajúcich rozhodnutí (avšak k takémuto záveru nedospel). Nad rámec akcentoval skutočnosť, že dôvodová správa k zákonu č. 309/2009 Z. z. nasvedčuje tomu, že predmetné slovné spojenie stanovuje lehotu, pričom jeho použitie „k 15. augustu“ zákonodarcom zrejme predstavuje „*lapsus linguae*“, čo vyplýva z ďalšej časti dôvodovej správy k § 4 citovaného zákona, kde v súvislosti so zariadeniami uvedenými do prevádzky po termíne „15. august“ je výrobca elektriny povinný informovať prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o využití práva v lehote najneskôr 30 dní pred uvedením zariadenia do prevádzky. Zákonodarca tu už teda *expressis verbis* používa termín lehota.

9. Keďže v posudzovanom prípade prípustnosť dovolania nebola daná, najvyšší súd v súlade s § 447 písm. c) CSP dovolanie odmietol.

II. Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka považuje výklad predmetného zákonného ustanovenia zo strany okresného súdu, krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu za ústavne nekonformný. Z uvedeného dôvodu došlo k zásahu do majetkových práv sťažovateľky, keďže jej v konečnom dôsledku bola odňatá zákonom a správnym orgánom (ÚRSO) priznaná pohľadávka.

11. Sťažovateľka v priebehu konania o ňou podanej žalobe tvrdila, že predmetné zákonné ustanovenie stanovuje povinnosť vykonať podľa skutočného stavu vedomostí k určitému dňu (k 15. augustu) kvalifikovaný odhad a ten aj následne oznámiť. Výklad vo veci konajúcich súdov, na podklade ktorého je predmetné slovné spojenie „k 15. augustu“ hmotnoprávnou lehotou, a „*teda kvalifikovaný odhad sa nesmie vykonať ku dňu 15.8. ale skôr a dňa 15.8. má byť najneskôr doručený do PDS*“, považuje sťažovateľka za nesprávny.

12. Podľa jej názoru otázka výkladu predmetného zákonného ustanovenia nebola v úplnosti vyriešená dovolacím súdom ani ústavným súdom.

13. Najvyšší súd podľa sťažovateľky potvrdil právny záver súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, ktorý je v rozpore s jazykovým (gramatickým), logickým, systematickým a teleologickým výkladom.

14. Ďalej dôvodí, že predmetné slovné spojenie nemožno vykladať ako lehotu len na základe toho, že taký výklad neodporuje ústave. Výklad musí byť súladný s ústavou. Upriamuje pozornosť na jazykový výklad, ktorého účelom je prvotne priblížiť sa k obsahu právnej normy, pričom na overenie správnosti či doplnenie slúžia ostatné interpretačné prístupy. Najvyšší súd aplikoval len gramatický výklad, pričom tento je v rozpore so zaužívanými gramatickými prostriedkami používanými v slovenskej legislatíve. Následne sťažovateľka v konkrétnostiach prezentuje argumenty k jednotlivým druhom výkladu (teleologický, gramatický, systematický a logický), na podklade ktorých dospieva k záveru, že predmetné slovné spojenie nemožno považovať za lehotu.

15. K nálezu ústavného súdu č. k. PL. ÚS 50/2015 z 22. marca 2017, na ktorý odkazuje najvyšší súd, sťažovateľka zdôrazňuje, že tento neriešil problematiku predmetného slovného spojenia, ale neústavnosť sankčného mechanizmu. K nálezu č. k. IV. ÚS 491/2018-65 z 31. januára 2019 zdôrazňuje, že ústavný súd v ňom nevyslovil právny názor o tom, ako treba vykladať predmetné sporné ustanovenie.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona

o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu:

17. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

18. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol preskúmaný v rámci odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 13 Cob 60/2019, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje absenciu svojej právomoci napadnutý rozsudok okresného súdu preskúmať.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom okresného súdu odmietol z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu:

20. Argumentácia sťažovateľky sa vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu zameriava na jeho ústavnú neudržateľnosť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia v jej veci aplikovaného predmetného zákonného ustanovenia k tzv. notifikačnej povinnosti výrobcu elektriny. Namieta v tomto smere nesprávnosť záveru odvolacieho súdu o tom, že slovné spojenie „k 15. augustu“ stanovuje hmotnoprávnu lehotu. Podľa názoru sťažovateľky ide o vyjadrenie času, ku ktorému má úkon zodpovedať skutkovému stavu.

21. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka predmetnú námietku (nesprávneho právneho posúdenia) vzniesla aj v dovolaní smerujúcom proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

22. Pri predbežnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd opätovne vychádzal z princípu subsidiarity svojej právomoci. Keďže v rámci uplatnenej dovolacej právomoci sa najvyšší súd sťažovateľkou vznesenou dovolacou námietkou (totožnou s tou, ktorú predostiera v ústavnej sťažnosti) zaoberal a rozhodol o nej, uvedené vylučuje právomoc ústavného súdu sa meritórne relevantnou časťou ústavnej sťažnosti zaoberať (obdobne IV. ÚS 468/2018, IV. ÚS 503/2021). Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3. K namietanému porušeniu základných práv vlastníť majetok a na ochranu pred vyvlastnením alebo núteným obmedzením vlastníckeho práva a práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

23. Berúc do úvahy argumentáciu sťažovateľky, táto považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo svojej podstate za arbitrárne. V súvislosti s ústavnou neudržateľnosťou citovaného rozhodnutia dovolacieho súdu sťažovateľka prezentuje v konkrétnostiach dve zásadné námietky, ktorými spochybňuje ústavnú udržateľnosť výkladu predmetného zákonného ustanovenia, ako aj záver dovolacieho súdu o tom, že otázka výkladu predmetného slovného spojenia zákonného ustanovenia už bola vyriešená dovolacím súdom, takže nie je daná procesná prípustnosť dovolania.

24. Integrálnou súčasťou práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo predstavuje záruku toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Náležité odôvodnenie rozhodnutia ako prostriedok k zamedzeniu svojvôle súdu má súčasne zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť jeho rozhodovania. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu má účastník konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 176/2020).

25. Uvedené východiská bol povinný pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky rešpektovať aj najvyšší súd, preto sa ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti oboznámil s tou časťou odôvodnenia jeho napadnutého uznesenia, ktorá je pre zhodnotenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná, a súčasne sa zameril na posúdenie, či zo strany najvyššieho súdu skutočne došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to v kontexte zásadných námietok sťažovateľky. Na tomto základe je potom úlohou ústavného súdu formulovať záver o arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, a tak vysloviť porušenie označených práv sťažovateľky alebo, naopak, konštatovať zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

26. O zjavne neopodstatnenej ústavnej sťažnosti pritom možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

27. Právo na spravodlivé súdne konanie sa v civilnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť

o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní (m. m. II. ÚS 581/2017).

28. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (IV. ÚS 198/2020, IV. ÚS 231/2021). Zároveň ústavný súd svojimi rozhodnutiami oponuje najvyššiemu súdu vtedy, ak tento dovolania posudzuje príliš formalisticky a reštriktívne so zreteľom na skutočný obsah dovolania a princíp materiálneho (nie formálneho) posúdenia existencie dôvodov zakladajúcich možnosť dovolacieho prieskumu (I. ÚS 336/2019, I. ÚS 186/08, I. ÚS 164/2012, IV. ÚS 372/2020, IV. ÚS 231/2021).

29. Vzhľadom na už uvedené ambíciou ústavného súdu nie je hodnotiť, či sťažovateľkou uplatnené námietky zakladajú prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, čo by bolo neprípustným zásahom do rozhodovacej autonómie dovolacieho súdu v otázke posudzovania prípustnosti dovolania (m. m. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z toho pohľadu, či závery v ňom uvedené zodpovedajú požiadavkám obsiahnutým v práve na spravodlivé súdne konanie, a teda či sú ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 372/2020, IV. ÚS 197/2021).

30. Aby na základe dovolania podaného podľa už citovaného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP (porovnaj k tomu rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). Prijatie záveru o prípustnosti dovolania je pritom nevyhnutou podmienkou pre možnosť dovolacieho súdu posúdiť zároveň aj dôvodnosť dovolania v kontexte dovolateľom nastolenej otázky.

31. Dôvodmi prípustnosti dovolania je nevyhnutné rozumieť jednotlivé a do zákona poňaté skutkové podstaty reprezentujúce dovolací dôvod. Sťažovateľka pritom v dovolaní uvádzala ako dôvod prípustnosti ňou podaného dovolania to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

32. Úlohou ústavného súdu bolo pri predbežnom prejednaní ústavnej sťažnosti zistiť, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky. Preskúmaním podstatných častí napadnutého uznesenia pritom ústavný súd dospel k záveru, že nosná argumentácia založená na premise, že právna otázka nastolená sťažovateľkou už bola dovolacím súdom riešená (konanie vedené pod sp. zn. 2 Obdo 18/2018), takže chýba podmienka pre procesné pripustenie dovolania, je ústavne udržateľná.

33. Pri dovolaní podanom z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia musí mať právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, rozhodujúcu, t. j. kľúčovú povahu pre rozhodnutie vo veci samej.

34. To, ako formuluje právnu otázku dovolateľ, je pre posúdenie prípustnosti dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia dôležité, treba ju však vnímať v širšom materiálnom kontexte, a to predovšetkým v nadväznosti na predmet samotného konania pred všeobecnými súdmi, ako aj relevantnú v konkrétnej veci aplikovanú právnu úpravu.

35. V oboch dovolacích konaniach (dovolacie konanie vo veci sťažovateľky, ako aj konanie vedené pod sp. zn. 2 Obdo 18/2018) bolo v nadväznosti na samotný predmet rozhodovania, ktorý bol determinovaný uplatnením práva výrobcu elektriny na podporu splnením tzv. notifikačnej povinnosti podľa totožného predmetného zákonného ustanovenia, pre posúdenie existencie práva výrobcu elektriny na podporu kľúčové posúdenie totožného predmetného spojenia „k 15. augustu“. Inak povedané, v oboch prípadoch bolo základným predpokladom pre posúdenie riadneho a včasného splnenia tzv. notifikačnej povinnosti kľúčové správne právne posúdenie a správny výklad predmetného slovného spojenia („k 15. augustu“).

36. V uznesení najvyššieho súdu z 27. augusta 2019 pritom najvyšší súd podal meritórny záver o tom, že predmetné slovné spojenie vyjadruje hmotnoprávnu lehotu.

37. Aj vo veci sťažovateľky bolo pre meritórne rozhodnutie relevantnou, resp. rozhodujúcou otázkou splnenie totožnej notifikačnej povinnosti s prihliadnutím na totožné predmetné slovné spojenie, ktoré bolo považované sťažovateľkou za nesprávne právne posúdené, a teda v konečnom dôsledku aj sporné.

38. Keďže výsledkom dovolacieho konania sp. zn. 2 Obdo 18/2018 bol meritórny záver o tom, že predmetné slovné spojenie vyjadruje hmotnoprávnu lehotu, potom je záver v sťažovateľkinej veci konajúceho dovolacieho súdu o tom, že otázka nastolená sťažovateľkou týkajúca sa výkladu totožného predmetného slovného spojenia už bola riešená, opodstatnený a zároveň aj ústavne udržateľný.

39. Sťažovateľka ako dovolateľka vo svojej podstate nesúhlasila s právnym posúdením urobeným odvolacím súdom, ktorý, vychádzajúc aj z uznesenia najvyššieho súdu z 27. augusta 2019, považoval predmetné slovné spojenie zákonného ustanovenia za hmotnoprávnu lehotu, a preto nebol daný zákonný dôvod pripustiť dovolanie, keďže nešlo o vec, ktorá by už nebola dovolacím súdom riešená.

40. Na uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že do samotnej právnej otázky sťažovateľka ako dovolateľka inkorporovala svoj záver o tom, že predmetné slovné spojenie nie je lehotou, ale vyjadrením času, do ktorého je potrebné urobiť kvalifikovaný odhad predpokladaného množstva vyrobenej elektriny na nasledujúci rok (bod 5 tohto uznesenia).

41. Pokiaľ totiž najvyšší súd už v skoršom rozhodnutí dospel k záveru, že predmetné slovné spojenie je lehotou, a to hmotnoprávnou, nebol dôvod sa k totožnej právnej otázke opätovne vyjadrovať. Uvedeným spôsobom (opätovným riešením totožných právnych otázok) by totiž najvyšší súd spochybnil svoju úlohu, ktorú plní v prípade dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a to riešiť tie zásadné právne otázky, ktoré neboli dovolacím súdom vyriešené. Podstatným pre ústavnú udržateľnosť v kontexte prvej námietky

je aj preskúmanie skoršieho rozhodnutia dovolacieho súdu ústavným súdom v rámci konania o ústavnej sťažnosti (k tomu pozri bod 6 tohto uznesenia *in fine*).

42. Prvá námietka sťažovateľky je preto podľa názoru ústavného súdu nedôvodná.

43. Druhou námietkou sa sťažovateľka zameriava na spochybnenie samotného výkladu predmetného slovného spojenia zákonného ustanovenia, podľa ktorého je nutné spojenie chápať ako lehotu. Predbežný záver o ústavnej udržateľnosti predchádzajúcej námietky atakujúcej záver najvyššieho súdu o tom, že otázka právneho posúdenia predmetného slovného spojenia už bola dovolacím súdom vyriešená spôsobuje, že druhá námietka sťažovateľky je bez právnej relevancie. Najvyšší súd sa totiž v napadnutom uznesení ústavne udržateľne nezaoberal výkladom predmetného slovného spojenia, ale len poukázal na to, že výklad predmetného slovného spojenia už bol predmetom skoršieho dovolacieho konania, na ktorého závery v sťažovateľkinej veci správne poukázal. Aj druhá námietka sťažovateľky je preto nedôvodná.

44. Prihliadajúc na relevantné časti napadnutého uznesenia citované v časti I tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa ako dovolací súd v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s argumentáciou sťažovateľky, ktorou odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd sa s dovolacou argumentáciou sťažovateľky nestotožnil, a preto jej dovolanie odmietol v súlade s § 447 písm. c) CSP (k otázke ustálenej rozhodovacej praxe pozri aj IV. ÚS 273/2021).

45. Už uvedené závery nemení ani skutočnosť, že v závere svojho odôvodnenia najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nad rámec poukázal na zdôraznenie správnosti záveru k výkladu predmetného slovného spojenia v už zmieňovanom uznesení z 27. augusta 2019 na príslušné ustanovenia dôvodovej správy. Ústavný súd tieto závery považuje za súčasť tzv. *obiter dictum*, teda za dovysvetľujúce odôvodnenie nemajúce záväzný či decisívny charakter vo vzťahu k predmetu dovolacieho konania v sťažovateľkinej veci.

46. S prihliadnutím na predbežné závery k zásadným námietkam sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadny nedostatok majúci charakter porušenia práva na spravodlivé súdne konanie, ktorý by odôvodňoval zásah do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z pohľadu námietok sťažovateľky o jeho ústavnej udržateľnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

47. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, nevyplýva žiadna možnosť ich porušenia, ktorej realita by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

48. Pokiaľ totiž sťažovateľka porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy odvíja od porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k porušeniu uvedeného práva, je logické, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy.

49. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

50. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu